KURJER WARSZAWSKI.

D. 19. Sierpnia. — Rok 1844. Poniedziałek. № 220. Jutro, Ś. Bernard. Wsch: sł: g. 4, m. 45, Zach: g. 7, m. 15.

Wczoraj w Kościele Metrop: Sgo JANA Artyści muzyczni w czasie Summy wykonali dzieła religijne *Plachy*, *Maszka* i *Streibingera*. W kościele XX. *Augustjanów* Mszę *Andrego*, Ofertorjum *Krogulskiego*. W kościele XX. *Bernardynów* Amatorowie wykonali Mszę J. *Krogulskiego* Nr 9, na Graduał Hymn Universi tegoż, na Ofertorjum śpiew religijny *Szuberta*. W kościele XX. *Reformatów* Mszę J. *Krogulskiego*, Graduał „Justus" tegoż, na Benedictus Tercet *Stefaniego*.

Komisja Rząd: Spraw W. i D., na przedstawienie Rady Głównej Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych [1]/13go b. m. mianowała: Zefiryna *Radzymińskiego*, Winc: *Miedzielskiego*, Adolfa *Łempickiego* i JX. Emila *Lauber*, Członkami Rady Opiekuńczej Zakładów dobroczyn: Pow: *Przasnyskiego*.

— *Główna Kassa Oszczędności*. Według poprzedniego ogłoszenia, uczestników 2051, posiadało kapitał r. s. 38,939 k. 70 (zł. 259,598). Następnie w tygodniu upłynionym do dnia wczorajszego włącznie, wydano książeczek nowych 23, na które, tudzież na dawniejsze w 268 wnioskach złożono r. sr. 1107 k. 45 (zł. 7,383); razem uczestników 2074, r. s. 40,047 k. 15 (zł. 266,981); na żądanie 8 uczestnikom zwrócono (prócz procentu Rs. 1 kop: 64½) r. s. 291 k. 75 (zł. 1945), i umorzono książeczek oszczędno: 4; przeto uczestników 2070, posiada kapitał r. s. 39,755 k. 40 (zł. 265,036).

— *Tygodnik rolniczy* i przemysłowy pod redakcją *Kochańskiego* z roku całego 1843, iescze dostać można w Księgarni S. H. *Merzbacha* po złp. 40. Tygodnik ten wychodzi we *Lwowie*, i prócz wielu innych interesuiących artykułów, zawiera: o gospodarstwie trzypolowem, o rolnictwie i iego kombinacjach, o uprawie chmielu, o klasyfikacji i podziale gruntów, sposób przyrządzania nawozu ze słomy bez inwentarzu, iakie trzeba mieć powody, aby system gospodarski zmienić i płodozmienny zaprowadzić, rzut oka na gospodarstwo kraiowe, iak można zapobiedz brakowi nawozu, o sztucznych nawozach, o owcach, o chodowli cieląt, uwagi nad paszeniem bydła, o chowie kóz, co należy czynić aby lasy w porządku utrzymywać, o handlu produktami przemysłu rolniczego, o pochyłości dachów, obliczenie nakładu na budynki gospodarskie, zupełnie nowy sposób przechowywania iabłek, łatwy sposób otrzymania od razu cegieł suchych, nowa metoda czyszczenia cukru burakowego bez pomocy węglu zwierzęcego, o studniach wiejskich i sposobie filtrowania wody do picia, o gorzelniach, sposób przywrócenia urodzajności drzewom owocowym, sposób wytracenia myszy, nowy sposób robienia mydła do użytku domowego, doskonały sposób robienia i wypalenia dachówek, o chodowaniu karpiów przeznaczonych na rozpłodek i t. p.

— Wczoraj w Red: Kurjera dla Nadwiślan złożono od Z. i S. zł. 20, za kupon Listu zastawnego. Z domowej Loteryjki zebrano przez Alex: *Lipińskiego* zł. 11 gr. 6. W Kurjerze Nr 211 między składaiącemi z iednego domu na Nadwiślan zł. 58, przez pomyłkę podaiącego opuszczono „że: Wer: Gie: złożyła zł. 2." Ten, z czyiej winy ta pomyłka wynikła, składa na tenże cel zł. 2 iako karę.

— W Księgarni Fr: *Spiess* i Sp: przy ulicy Senatorsk: Nr 460, są do nabycia nowe dzieła: *Kwiaty miłości i przyiaźni* czyli Zbiór najstósowniejszych i najrozmaitszych wierszy do *imionników*, *powinszowań*, *pamiątek* i t. d. Z najcelniejszych Autorów zebrał Dr *N.* w 2ch oddziałach, zł. 3½. X. Hugona *Kołłątaia* Korrespondencja listowna z Tadeuszem *Czackim* Wizytatorem nadzwyczajnym szkół, w gubernjach: Wołyńsk:, Podols:, Kiiowsk:, przedsiewzięta w celu urządzenia Instytutów Naukowych i pomnożenia oświecenia publicznego w 3ch tych gubernjach, z rękopismu wydał Ferdynand *Koisiewicz*. 3 tomy, złpols: 36. —

I wczorajszy dzień bardziej do późnej iesieni niż do lata podobny, nie dozwolił używać zwykłych letnich w dniu wolnym od pracy, przyiemności. —

Do Składu szkła, faiansu i porcelany pod firmą A. *Szmelowskiego*, Wdowy i Sukc: przy ulicy Senatorskiej Nr 460, nadszedł znaczny transport Faiansu angielskiego z fabryki *Wedgwood* w różnych gatunkach, iako to: Serwisy stołowe, do herbaty i

t. d. W tymże Handlu znajduie się znaczny zapas Tafli tak czeskich, iako i kraiowych w najlepszych gatunkach, a między innemi są tafle znacznej długości, tak, że do całego okna 2ch tylko szyb użyć można. — Opera *Anna Bolena* iest iednem z pięknych dzieł *Donizettego*, napisana r. 1830 dla Teatru *Medyolańskiego*, w której wówczas pierwsze role wykonywali *Pasta* i *Rubini*. U nas wczoraj pierwszy raz przedstawiona, zadowoliła Znawców, którzy w pierwszym akcie przywołali JPannę Paulinę *Riwoli* i JPana *Montresor*, a po 2gim i po ukończeniu JPannę *Perelli*. Ubiory głównych rol i cała wystawa zasłużyły na pochwałę. Rzecz tej Opery iest naśladowaniem Traiedji *Szenjego*, która z francuz: była na polski przełożoną przez Łukasza *Zalewskiego*, i przedstawioną roku 1807. Słuchacze wczoraj w Teatrze Rozmaitości nader przyiemnie wieczór przepędzili. Wznowienie *Lektorki* upięknione zostało wyborną grą JPana *Richtera*, który pierwszy raz występuiąc na scenie Warszaws: iako Gość, przedstawił rolę *Ojca ociemniałego*. O talencie tego Artysty słyszeliśmy pochwały gdy należał do Towarzystwa Krakowskiego; te pochwały i obecna wczoraj Publiczność na tem przedstawieniu iednogłośnie potwierdziła. JP. *Richter* czuie co przedstawia, żadnej przesady, gra iego naśladuie istotnie naturę, co stanowi rzeczywisty talent sceniczny; dołączyć do tego należy iż wymowa iego iest gruntowną. Był wiele kroć oklaskami okrywany w *Lektorce*, i przywołany po 1szym akcie, a 2-kroć po ukończeniu. Przywołani oraz, po 1szym akcie JP. *Żółkowski*, a po ukończeniu Wszyscy. Po wybornie z wzorowemi talentami naszych Artystów przedstawionej Komedji *Dla czego?* tenże Gość przedstawiaiący rolę Pana *Żyrodo*, 2 kroć przywołany. Jednomyślne było zdanie Słuchaczów, że od kilkunastu lat występuiący na scenie tutejszej rozmaici Goście, pierwszeństwa JP. *Richterowi* ustąpić muszą.

Anglja. — Na posiedzeniu izby wyższej 8go b. m. na zapytanie uczynione przez Lorda *Normanby* względem Misjonarzy ang: w *Otaheiti*, Lord *Aberdeen* (Eberdyn) odpowiedział, iż Misjonarze w Otaheiti nie mieli dotych zas powodu użalać się na *Francuzów*, co zaś do Pana *Pritchard* (Pryczar) Rząd uważa go tylko za poddanego Anglji bez względu czy był czy nie był Konsulem, i musi otrzymać zadosyć uczynienie za zniewagę temuż poddanemu wyświadczoną; pokój iednak z Francją nie będzie naruszony. — Izba wyższa została zamkniętą do 2go, a izba wyższa do 5go Września. — Podług nowszych wiadomości z *Otaheiti*, powstanie tameczne miało wybuchnąć z przyczyny, iż Francuzi chcieli znieważyć żony 2ch naczelników kraiowców; w potyczce z powstańcami miało poledz 40 do 50 Francuzów. — 27go Maia statek portugalski zabrał przy ujściu rzeki *Dande* bryg brazylijski *Kakador*, wiozący 850 niewolników; niezadługo inny statek portugalski zabrał statek brazylijski *Franceling*, przysposobiony do handlu niewolnikami. Oba łupy sprowadzono do *Loandy*.

Francja. — Xiążę *Nemours* (Nemur) 4go b. m. udał się do *Bezansą* na przegląd wojska; z tąd miał udać się do *Lunewil*. — 9go b. m. miała przybyć do *Marsylji* następuiąca depesza z *Afryki*: „Po rozpoczęciu kroków woiennych, Cesarz *Marokański* miał prosić Xcia *Żuęwil* o zawieszenie broni, do czego był upoważniony Gubernator z *Larasz*. Prócz tego krążą najsprzeczniejsze wieści z *Maroko* i podług iednych *Abdel kader* poległ, zaś podług drugich *Maurowie* mieli znienacka napaść na inny oddział i w pień go wyciąć." Król po odebraniu depeszy miał w *Neilli* rozmowę z Posłem angelskim, poczem przybył do pałacu *Tiulerji* i odbył 5cio-godzinną naradę ministerjalną. Wieczorem Król wrócił do *Neilli*. — Opowiadaią, iż Bej w *Larasz* oddaiąc Konsulowi *neapolitańsk:* pozwolenie opuszczenia *Tangeru* dla cudzoziemców, zawołał: „Ten podpis może przypłacę moią głową, ale lepiej śmierć iednego człowieka, niżeli 100 ludzi." Bej posłał Cesarzowi niebawem znaczny podarunek wraz z raportem o tem co zaszło. — Obliczono, iż na koleiach żelaznych franc: w przeciągu 26 miesięcy zginęło 289 osób a 457 zostało ranionych. — Marszałek *Bugeaud* (Biużo) istotnie oddał Jenerałowi *Lamoriciere* (Lamorysjer) dowództwo nad korpusem przy granicy marokańsk:. — 7go b. m. odbyło się w *Paryżu* posiedzenie centralne właścicieli papierów hiszpań:, na którem

uchwalono czynić wszelkie kroki, aby skłonić Rząd madrycki do zaspokoienia swoich wierzycieli. — Zapuszczanie wąsów zostało Adwokatom na nowo wzbronione.

Hiszpanja. — W *Kadyxie* 28go z. m rozeszła się wieść mało do wiary podobna, iż *Marokanie* podpalili *Tanger*, albo przynajmniej cyrkuł zamieszkały przez *Izraelitów*. Inni donoszą, że Marokanie wznosili w mieście barykady. Flota franc: 30go z. m. znajdowała się ieszcze w *Kadyxie*; mniemano, iż Xżę *Żuęwil* wprzódy nie przypuści szturmu na *Tanger*, póki nie wróci Konsul ang: P. *Hay*. Gubernator *Gibraltaru* od 27go z. m. nie wpuszcza osób uciekaiących z *Maroko*, podaiąc za przyczynę, iż napływ ludności może spowodować drożyznę, przeciwnie Hiszpanja gościnnie przyjmuie mieszkańców kraiu z którym ma rozpocząć woinę. W *Madrycie* codziennie teraz widać kilku Kupców marokańsk: spokojnie spaceruiących na ulicy w swoim kostiumie narodowym. Europejczykowie przy odpłynieniu z *Tangeru* mieli doznać obelg ze strony Marokanów. — Królowa *Krystyna* starała się pojednać Jenerała *Narwaez* z iego Małżonką bawiącą teraz w *Paryżu*, lecz Jenerał odmówił. — W miejsce Xdza Antoniego *Gonzalez*, Królowa *Krystyna* obrała swoim spowiednikiem Patryarchę *Indji*. — Skarb *madrycki* nadzwyczaj teraz iest wycieńczony — Załoga madrycka 2go b. m. w nocy była wezwaną do broni.

Ze Lwowa. — Jako nowość wszystkich obchodzić mogącą, donosimy, że Hr: Alfred *Potocki* zakłada właśnie w *Łancucie* fabrykę dla dostarczania płynu, który zastąpić ma w oświetlaniu używany teraz naj częściej olej. Odbyte dotąd proby oświetlania zamku łancuckiego mówią bardzo za tym nowym sposobem; światło iest iasne, białe, czyste, oczu nie rażące, i czy to wolno puszczone czy też w szklanną umbrelę uięte, nie wydaie żadnego odoru i nie kopci. Lampy do tego celu stołowe lub ścienne są umyślnie w *Wiedniu* sporządzone, i nieporównanie tańsze od dotychczasowych oleiem świecących, a przytem łatwo ie utrzymać w czystości i nie psuią się. Płyn, o którym tu mowa, iest to spirytus 40 stopniowy (używanego u nas areometru Beaumego) zmieszany w pewnym stosunku z oleiem terpetynowym. Spirytus, sam iak wiadomo, wydaie płomień blady, do oświetlenia nieprzydatny, płomień zaś oleiu terpetynowego świeci iasno, lecz za to mocno dymi; mieszaiąc oba te płyny z sobą, zapobiega się niedogodności każdego z nich poiedyńczo użytego, do tego stopnia, iż mieszanina wydaie iasny płomień bez najmniejszego dymu. Koszty tego sposobu oświetlania są ieśli nie mniejsze, to pewno nie większe niż oleiem, a przy dzisiejszej taniości spirytusu, podobno że nawet i ze względu ceny nowy ten sposób znaczne przedstawia korzyści. Winniśmy tu ieszcze dodać, że w Łancucie zaprowadzono osobny aparat do otrzymywania spirytusu 40-stopniowego, a co do mieszania tegoż spirytusu z oleiem terpetynowym i puszczania w handel tej mieszaniny, wchodzą właśnie w ugodę z właścicielem wyłącznego na to przywileiu w Wiedniu. Użyta w ten sposób wódka, na którą z powodu iej złych skutków Filantropi słusznie narzekaią, stanie się wielce pożyteczną; przemieniaiąc przeznaczenie swoie, zamiast ociemniać, będzie odtąd oświecać, a źródłem tego oświecenia staną się... gorzelnie. Dziwne zaiste przeznaczenie ziemniaków! Niepozorna ta roślina uwolniła iuż raz na zawsze Europę od obawy głodu, a teraz stała się pierwiastkiem światła. Europa za przywieziony sobie dar, odpłaca się godnie Ameryce! I w porę przyszedł ten wynalazek, przy szerzących się wszędzie stowarzyszeniach przeciw pijaństwu Wypędzona z karczem wódka wciśnie się tym sposobem do najpierwszych salonów, i co przez niemały czas broiła, wynagrodzi teraz, służąc do szlachetniejszego celu.

Niemcy. — W obwodzie *nadwiślańskim* w Szląsku pruskim, gości teraz banda *rozbójników* pod dowództwem nieiakiego *Psieg*. Władza przedsięwzięła energiczne środki przeciw tym bandytom. — Pod *Hanowerem* 16to-letni młody człowiek, umyślnie rzucił się pod koła przeieżdżaiących wagonów na kolei żelaznej, i tym sposobem odebrał sobie życie. — Królestwo *Pruscy* 7go b. m. przeieżdżali przez *Pragę* czeską, udaiąc się do *Iszl*.

Rozmaitości. — Nadworny Kapelmistrz Wiedeński Otto *Nikolai*, rodem z *Warszawy*, bawi obecnie w *Berlinie*. Opera iego *Templarjusz* ma

być tamże wykonana przez włoskich Artystów na przyszłą zimę. N. Król *Pruski* ozdobił młodego Kompozytora orderem *Orła czerwonego 4 kla:.* — Znany Kapelmistrz nadworny *Gänsbacher*, dzielny Kompozytor kościelny, umarł w *Wiedniu.* — Ojciec sławnego kompozytora *Boieldje* umarł 7go b. m. w *Paryżu*, przeżywszy lat 89. — Panna *Raszel* 4go b. m. ukończyła swoie role gościnw *Lil;* każde wystąpienie przyniosło iej 5,000 fr.

Komisja Rzą: Przy: i Skarbu, podaie do publicznej wiadomości, iż d. 10/22 b. m. od godz: 10 z rana, odbędzie się głośna licytacja w Biurze Kom: Rz: Przy: i Skarbu, na uporządkowanie rozrzuconego powodzią DRZEWA, w Magazynie Rządowym na Bugaiu.

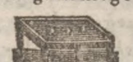
PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Xżę Teniszew Jene: Maior z Serocka; Szelewski Xiądz, Profesor, z Krakowa; Kossecki Stan: Refe: Stanu z Góry Kalwarji; Malszewski Wale: Dz: z Lubienia; Zieliński Ant: Oby: z Bartnik; Kraft Józef Obyw: z Kłoszewa; Frydrych Edwa: Oby: z Taranów.

DONIESIENIA.

W dniu 9/21 b. miesiąca o godzinie 11tej z rana, w Cytadelli Alexandrowskiej, w obec Maiora przyjmuiącego Rekrutów Miasta Warszawy i Gub: Mazowieckiej, oraz Urzędnika Cywil: ze strony Miasta, odbędzie się sprzedaż Materjałów, iako to: ROGOŻEK sztuk 344, LIN grubych sążni 529, LIN cienkich także sążni 529. Maiący chęć takowe nabyć, raczą się zgłosić do Kancelarji Maiora Pepkin w Cytadelli.

Dnia 9/21 b. m. w dalszej kontynuacji, odbywać się będzie sprzedaż przez publiczną licytacją pozostałości po niegdy Józefie Filipowiczu na gruncie Kolonji Buchnik pod Jabłonną znajduiącej się, a składaiącej się z Inwentarzu żywego, Młocarni, Sieczkarni, Maglu angielskiego, i t. p. przedmiotów. J. *Noskowski*, P. A.



BILLARD orzechowy, z wszelkiemi rekwizytami, z wolnej ręki do sprzedania. Wiadomość u właściciela przy ulicy Marszałkowskiej pod Nr 1384 i 5.

Mimo znacznych strat poniesionych przez wylew Wisły tak w Zabudowaniach iako i w Maszynerji w FABRYCE PORTERU i PIWA Angielskiego przy ulicy Solec Nro 2911 i 12 położonej, Fabryka ta, *nie doznawszy przecież żadnej przerwy w fabrykacji samej*, ma honor o tem zawiadomic Szanowne Osoby, zostaiące z nią w stosunkach handlowych.

Naczelnik Kancelarji Banku Polskiego ogłasza, że d. 10 (22) b. m. o godzinie 10 z rana, przy Tarasie Zamkowym nad Wisłą, i przed delegowanym Urzędnikiem Banku, odbędzie się trzecia głośna licytacja na sprzedaż iednego STATKU wodnego, wraz z rekwizytami. Na pierwsze wywołanie oznacza się cena zniżona Rsr. 150. Inne warunki licytacji pozostaią też same, iak w ogłoszeniu daty 8/20 Lipca r. b.
F. *Kupiszeński*, w Z.

Potrzebny iest ZASTĘPCA do WOJSKA. Życzący przyiąć ten obowiązek, zgłosić się zechce do Drukarni Kurjera.

Niżej podpisany, mam zaszczyt donieść Szanownej Publiczności, iż otworzyłem HANDEL WIN, TRUNKÓW Zagranicznych, TOWARÓW Kolonjalnych i FARB Malarskich przy ulicy Nowy Świat pod Nrem 1249; takowy zapatrzyłem doborem wszelkich gatunków WIN, iakoteż i innych TOWARÓW w najlepszym gatunku. Staraniem moiem będzie przy najumiarkowańszej cenie, Szanowną Publiczność zadowolić. *J. A. Prokubek.*



Potrzebna iest zaraz MAMKA, młoda, zdrowy pokarm maiąca. Wiadomość przy ul: Długiej pod Nr 557, w Sklepie Galanteryjnym P. Giersza.

KANTOR
INFORMACYJNO-SĄDOWO ADMINISTRACYJNY
przy ulicy Trębackiej Nr 638.

Jest potrzebna OSOBA płci żeńskiej, do konwersacji w ięzyku francuzkim i do muzyki, na Prowincją.

Dwa KONIE wałachy, gniade, kareciane, po lat 6 maiące, zdrowe, bez żadnej odmiany, kompletnie dobrze uieżdzone; oraz Ogier gniady w latach 7miu, zdatny do Stada, są z wolnej ręki do sprzedania.

Podobnych drugich 2 Wałachy iakiemi są pierwsze po lat 5 maiących, da się dostarczyć.
Aloizy Jan de Mogiła Stankiewicz.

Dziś rano ciepła stopni 9. Wczoraj w połud: 14.

TEATR WIELKI. Dziś, 13ty raz *Łucja z Lamermoru*, przez Art: włoskich.

TEATR ROZMAITOŚCI. Dziś, iak ogłoszono.

Dziś w domu pod Nr 366 przy rogu ul: Krak:-Przedmieście i Marjensztadt, na 1m piątrze, w Kawiarni, JP. *Danecki* z kompanją grać będzie.

Dziś w Kawiarni w domu Hejnikowskiego, przy ul: Bielań: Nr 609, Panny *Hessen* grać będą.

Dziś w Kawiarni przy ulicy Trębackiej obok domu W. Steinkell:, Panny *Noires* grać będą ostatni raz.

Dziś w Kawiarni przy ul: Trębac: naprzeciw domu W. Steinkell:, SEXTET grać będzie.

Dziś w Kawiarni przy ul: Trębackiej naprzeciw Saturna Nr 628, Panny *Ensman* grać i śpiewać będą.